

Aan de leden van DOC-19 en ACC-19

nota

voortgangsrapportage archivering hotspot Covid-19

**Directoraat-Generaal
Samenleving en Covid-19**
Directie Evaluatie en
Verantwoording

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

5.1.2e

M 06 5.1.2e

5.1.2e@minjenv.nl

Door tussenkomst van

MT DGSC-19
Datum/eindparaaf

Datum

25 januari 2021

Projectnaam

archivering hotspot Covid-19

Ons kenmerk

3155700

Van

directeur Evaluatie en
Verantwoording
Datum/paraaf

Concipiënt

5.1.2e

Datum/paraaf

Doel nota

Ter bespreking Ter Besluitvorming Ter informatie Anders, namelijk:

Aanleiding

Bij een goede (politieke) verantwoording over de besluitvorming en de bijbehorende documentatie hoort een adequate informatiehuishouding. Recent is dat nog eens nadrukkelijk onder de aandacht gekomen bij de Parlementaire Onderzoekingscommissie Kinderopvangtoeslag en de kabinetsreactie daarop. Het programma DG Samenleving en COVID-19 is per juni 2020 aangewezen als actiehouders om de archivering van de hotspot COVID-19 crisis binnen het Rijk interdepartementaal te coördineren. Van het begin van de crisis tot aan september 2020 heeft de NCTV dit gedaan. Met de coördinatietaak worden de archiefvormers ondersteunt in hun taak om alle relevante informatie in kaart te brengen en op een zorgvuldige en eenduidige manier deze informatie duurzaam toegankelijk vast te leggen en de blijvende bewaring te verzekeren. De coördinatie en afstemming vindt op operationeel en tactisch niveau plaats in de interdepartementale werkgroep hotspot COVID-19.

In april 2020 is binnen de crisisstructuur de aanpak van de hotspot COVID-19 en de bijbehorende activiteiten voorgelegd. In het MCCb van 29 april 2020 is daar instemming op gegeven.

Toegezegd werd door de toenmalige actiehouders (NCTV) dat aan het IAO (inmiddels DOC-19) periodiek de voortgangsrapportage worden aangeboden aan DOC-19, ACC-19 en MCC-19. Hieronder wordt de voortgang beschreven en de aandachtspunten in beeld gebracht.

**Directoraat-Generaal
Samenleving en Covid-19**
Directie Evaluatie en
Verantwoording

Datum
25 januari 2021

Ons kenmerk
3179091

Gevraagde actie(s) en advies

Gevraagd wordt om:

1. te besluiten om aan de zorgdragers (zelfstandige archiefvormers) de deadline van 15 maart 2021 op te leggen voor het vaststellen van een 1.0-versie het afbakeningsdocument en het informatieoverzicht.
2. te besluiten dat uiterlijk in het 2^e kwartaal van 2021 de hotspotlijst COVID-19 wordt aangeboden aan het Nationaal Archief en - specifiek voor ministeries - is besproken in het Strategisch Informatieoverleg (SIO).
3. kennis te nemen dat borging en monitoring van de deadlines zal plaatsvinden in de ACC-19, die hierbij wordt ondersteund door de interdepartementale werkgroep Hotspot COVID-19 en de directie Evaluatie en Verantwoording van DGSC-19.

Toelichting op het advies en de gevraagde actie

Hieronder wordt toelichting waarom mijlpalen en borging nodig zijn.

De zorg voor een goede informatiehuishouding blijkt regelmatig nodig, maar in de afgelopen maanden komt dit punt met extra nadruk naar voren. Recent is dit opnieuw pijnlijk duidelijk geworden in het rapport "Ongekend onrecht" van de Parlementaire Onderzoekingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK)¹. Op 15 januari 2021 heeft het kabinet in haar reactie onder meer een nieuw aanvalsplan aangekondigd voor het verbeteren van de informatiehuishouding. Ook in het rapport Archivering van MH17-informatie van de Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed² wordt hier nadrukkelijk aandacht voor gevraagd. De inspectie komt met het advies om bij volgende hotspots transparantie en coördinatie te hanteren.

Daarbij constateert zowel de inspectie als de POK dat er momenteel substantiële risico's zijn op het gebied van informatiehuishouding en informatievoorziening. Een aantal organisaties heeft nog werk te doen om de (veelal digitale) informatie op het gebied van COVID-19 duurzaam toegankelijk te maken en te houden. Dat heeft zowel betrekking op het duurzaam bewaren van de informatie, als op het zorgen dat de informatie te interpreteren blijft. De inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed geeft aan dat het wenselijk is dat vroegtijdig wordt nagedacht of

¹ Tweede Kamer, 2020-2021, kamerstuk 35510, nr. 2, Ongekend onrecht, verslag van de Parlementaire Onderzoekingscommissie Kinderopvangtoeslag, december 2020.

² De Archivering van de MH17-informatie, Onderzoek naar de duurzame toegankelijkheid van de informatie gerelateerd aan het neerhalen van vlucht MH17 Inspectie voor Overheidsinformatie en Erfgoed, september 2020.

aanvullende maatregelen voor de archivering nodig zijn en dat inhoudelijke coördinatie nodig is om af te bakenen welke informatie precies bij de situatie hoort.

**Directoraat-Generaal
Samenleving en Covid-19**
Directie Evaluatie en
Verantwoording

Conclusie:

Voor de hotspotarchivering COVID-19 is de interdepartementale werkgroep direct begonnen voortgang op dit onderwerp te verzekeren. Er is veel in gang gezet. De conclusie die we trekken na een half jaar is dat verschillende organisaties moeite hebben om voldoende aandacht en capaciteit te besteden aan deze onderwerpen en dat daardoor achterstand kan ontstaan en de COVID-19 gerelateerde informatie niet tijdig wordt veiliggesteld. Bij de meeste organisaties is nog veel werk te doen om de COVID-19 gerelateerde informatie duurzaam toegankelijk te maken en te houden.

Datum
25 januari 2021

Ons kenmerk
3179091

Er is meer nodig. Duidelijke deadlines zijn van belang evenals het beschikbaar stellen van een zelfevaluatie instrument, zodat we met elkaar resultaten neerzetten en ook duidelijk wordt waar de aandachtspunten en knelpunten zijn.

Deadlines in 2021

- Een mijlpaal van een 1.0-versie per van het afbakeningsdocument en het informatieoverzicht per 15 maart 2021 is aangebracht om de urgentie van een tijdige voortgang te onderstrepen. De meeste (ca 80%) zorgdragers hebben deze documenten reeds opgesteld. Voor sommige zorgdragers zal het nodig zijn om in de loop van 2021 een vervolgversie 2.0 vast te stellen als de nieuwe ontwikkelingen in het primaire proces daar aanleiding voor geven.
- Een mijlpaal voor het vaststellen en inzenden van de hotspotlijst COVID-19 per ultimo juni 2021. In overleg met het Nationaal Archief is geconcludeerd dat op deze wijze de transparantie beter wordt geborgd. Bijkomend voordeel van een gepubliceerde hotspotlijst is dat zo ook voor de burger en onderzoekers duidelijk is dat archiefvormers informatie omtrent Covid-19 zullen uitzonderen van vernietiging. Nadere informatie hierover is beschikbaar op de website van het Nationaal Archief³.

De zorgdrager onder wiens verantwoordelijkheid het hotspotarchieef COVID-19 wordt gevormd dient per 15 maart 2021 een zogenaamde 1.0-versie van het afbakeningsdocument en het informatieoverzicht te hebben vastgesteld in de reguliere lijn. In de regel is dat de CIO van de zorgdrager. In het vervolg hierop kan dan in het 2^e kwartaal een hotspotlijst worden vastgesteld in het Strategisch Informatie Overleg (SIO)⁴ en worden aangeboden aan het Nationaal Archief.

Samengevat zijn de volgende instrumenten voor elke archiefvormer beschikbaar. Deze instrumenten hebben een logische opbouw, het kan echter in sommige gevallen voorkomen dat de hotspotlijst reeds beschikbaar is, maar dat het informatieoverzicht nog niet afgerond is.

³ Website van het NA: <https://www.nationaalarchief.nl/archiveren/kennisbank/hotspotlijst-maken>

⁴ Voor zover er het komende halfjaar geen SIO meer gepland staat, dan bij het eerstvolgende SIO. In overleg met de relatiemanager van het NA kan naar een tussentijdse oplossing worden gezocht. SIO's worden overigens enkel met de ministeries op regelmatige basis gehouden. Voor alle overige zorgdragers (in de regel publiekrechtelijke ZBO's met rechtspersoonlijkheid) verloopt het proces schriftelijk.

Omschrijving:	doel:	Reeds beschikbaar voor gebruik:	Verplicht:
1 Afbakeningsdocument	het bepalen welke informatie wordt uitgezonderd van vernietigen	Ja middels sjabloon	Ja, versie 1.0 per 15 maart 2021; vaststelling per zorgdrager
2 Informatie-overzicht	het bepalen waar de relevante documenten zich bevinden	Ja, middels sjabloon	Ja, versie 1.0 per 15 maart 2021; vaststelling per zorgdrager
3 Hotspotlijst	Verantwoording uitzondering van vernietiging	Ja, middels sjabloon NA	Ja, vaststelling (via SIO) ⁵ per zorgdrager 2 ^e kwartaal 2021
4 Zelfevaluatie	Inzicht hoe duurzame toegankelijkheid is geregeld	Begin 2021	Nee

Directoraat-Generaal
Samenleving en Covid-19
Directie Evaluatie en
Verantwoording

Datum
25 januari 2021

Ons kenmerk
3179091

Ondersteuning bij borging van de hotspotarchivering

In het besluit nr. 4 wordt gevraagd om bij de ACC-19 de monitor- en controltaak te beleggen. De ACC-19 wordt hierbij ondersteund door de interdepartementale werkgroep hotspot COVID-19 en de directie Evaluatie en Verantwoording van het programma DG Samenleving en COVID-19. In de eerste helft van april zal een overzichtsrapportage aan de ACC-19 worden aangeboden van de voortgang bij de betrokken organisaties.

Er wordt extra hulp aangeboden via een nieuw zelfevaluatie instrument⁶. De archiefvormende partij kan hiermee meer zicht te krijgen op de eigen stand van zaken en dit effectief in kaart brengen en communiceren. De directie Evaluatie en Verantwoording biedt de afzonderlijke zorgdragers ondersteuning aan om deze zelfevaluatie in te vullen. Hiermee wordt een breder kennisreservoir aangeboden en kunnen ervaringen wederzijds worden benut. Dit is van belang omdat de capaciteit en de kennis op het gebied van informatiehuishouding binnen de rijksoverheid dun gezaaid is en een kwetsbaar onderdeel blijft van veel organisaties⁷.

Voortgang 2^e helft 2020 van het interdepartementale project archivering hotspot COVID-19

Na het vaststellen van het projectplan van de interdepartementale archivering hotspot COVID-19 zijn de volgende stappen gezet:

⁵ Voor zover er het komende halfjaar geen SIO meer gepland staat, dan bij het eerstvolgende SIO. In overleg met de relatiemanager van het NA kan naar een tussentijdse oplossing worden gezocht. SIO's worden overigens enkel met de ministeries op regelmatige basis gehouden. Voor alle overige zorgdragers (in de regel publiekrechtelijke ZBO's met rechtspersoonlijkheid) verloopt het proces schriftelijk.

⁶ Dit instrument wordt ontwikkeld vanuit het ministerie van BZK, CIO-Rijk als ondersteuning voor de informatiehuishouding. Dit gebeurt in samenwerking met RDDI en met advisering van het Nationaal Archief.

⁷ Recent is door de Parlementaire Onderzoekingscommissie Kinderopvang in het rapport 'Ongekend onrecht' geconstateerd dat de informatiehuishouding en de informatievoorziening bij veel departementen en organisaties ernstige tekortkomingen heeft.

1. De coördinatie van de hotspot archivering is door de NCTV per 1 september 2020 overgedragen aan de Directie Evaluatie en Verantwoording van het programma DG Samenleving en Covid-19 (DGSC-19);
2. Er zijn inmiddels 6 bijeenkomsten van de interdepartementale werkgroep hotspot archivering geweest waarin de vertegenwoordigers van de ministeries en relevante zorgdragers met elkaar de voortgang bespraken. Het Nationaal Archief, de CIO-Rijk en het Rijksprogramma voor Duurzaam Digitale Informatiehuishouding (RDDI) leverde daarbij een bijdrage;
3. Om specifieke onderwerpen beter te kunnen uitdiepen in kleiner verband zijn er rond twee thema's kennissessies georganiseerd: het afbakeningssjabloon en de archivering van chatberichten. Daar is door een grote groep van vertegenwoordigers van archiefvormende partijen binnen de rijksoverheid aan deelgenomen: 56 personen namen deel;
4. Er is service verleend aan de veiligheidsregio's om kennis te delen rond de hotspot en er is in december 2020 een aparte bijeenkomst voor de archiefvertegenwoordigers van de veiligheidsregio's georganiseerd. De veiligheidsregio's vallen formeel niet onder de hotspot-aanpak van de rijksoverheid omdat zij als samenwerkingsverbanden tussen gemeenten in de regel aangesloten zijn bij de selectie-aanpak en selectielijst voor gemeenten en intergemeentelijke organen;
5. Er zijn diverse individuele contacten met de leden van de werkgroep geweest. Er zijn veel vragen beantwoord en er is veelvuldig meegedacht met (complexe) archiveringsvraagstukken;
6. Er zijn (per 1 januari 2021) 6 hotspotlijsten van departementen en ZBO's met (o.a.) hotspot COVID-19 vastgesteld en gepubliceerd op de website van het Nationaal Archief;
7. Er is een constructieve en goede samenwerking met vertegenwoordigers van CIO-Rijk, het Nationaal Archief en het RDDI;
8. Er is tijdelijk een extra projectadviseur aangetrokken om vanaf januari 2021 vinger aan de pols te houden bij de projectuitvoering door de ministeries en relevante zorgdragers en te ondersteunen waar nodig.

**Directoraat-Generaal
Samenleving en Covid-19**
Directie Evaluatie en
Verantwoording

Datum
25 januari 2021

Ons kenmerk
3179091

Publicaties hotspotlijsten:

Tot slot kan nog de stand van zaken ten aanzien van de voortgang van hotspotlijsten worden vermeld. Dat zijn goede indicaties voor de aandacht die er is voor de hotspot, maar dit geeft niet noodzakelijkerwijs aan dat hiermee ook de andere stappen rond de informatiehuishouding reeds volledig zijn gezet. Deze zijn reeds vastgesteld in het SIO en gepubliceerd door het NA voor de ministeries van VWS, JenV en BZK. In voorbereiding voor (en dus nog afhankelijk van het oordeel van het SIO) voor de ministeries van AZ en Financiën.